

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКУ

Волошина М.М.
ст. гр. ОСПЗмл-21

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) — важлива соціальна галузь, яка забезпечує населення, підприємства і організації необхідними житлово-комунальними послугами. Значення ЖКГ в економіці країни визначається тим, що у цій галузі використовується близько 25% основних засобів і зайнято 5% працездатного населення країни, а від його діяльності залежать не лише умови проживання та здоров'я людей, а часом і їх життя.

Законодавством України житлово-комунальні послуги визначаються як результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання й знаходження осіб у житлових та нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд згідно з нормативами, нормами, стандартами, порядками і правилами.

Житлово-комунальне господарство можна поділити на три блоки: житлове, комунальне господарство та благоустрій територій населених пунктів. В свою чергу кожен блок поділяється за видами підприємств. Так блок житлове господарство включає такі підприємства:

- 1) ремонтні – підприємства, що виконують планові та позапланові ремонти систем обслуговування;
- 2) експлуатаційні – підприємства, що надають експлуатаційні послуги по збереженню будівель, зони загального користування та ін.;

Комунальне господарство включає :

- санітарно-технічні підприємства, до яких входять підприємства водогінно-каналізаційного господарства (постачання питної води, каналізація та ін.), підприємства по прибиранню територій та санітарному очищенню населених місць;
- транспортні підприємства – міський громадський пасажирський транспорт (метро, трамвай, тролейбус, автобус, таксі, фунікулер, канатна дорога), водний транспорт місцевого

призначення;

- енергетичні підприємства – електричні, газові, теплорозподільні мережі, освітлення, об'єкти комунальної енергетики, котельні, електростанції та теплоелектростанції.

Благоустрій територій населених пунктів поділяється на :

- шляхове господарство – асфальтобетонні заводи, ремонтно-будівельні, експлуатаційні підприємства, створення пішохідно-транспортних комунікацій та ін.;
- зелене господарство – розсадники, тепличні господарства, озеленення прилеглих територій;
- зовнішнє освітлення – освітлення місць загального користування, підвалів тощо;
- ритуальне обслуговування – надання ритуальних послуг та ін.

Організація і методика бухгалтерського обліку в ЖКГ значною мірою обумовлена особливостями цієї галузі економіки, серед яких найбільш значущими є такі:

- 1) висока соціальна значущість, що зумовлює контроль з боку держави та державне регулювання;
- 2) високий рівень комплексності, великі площі обслуговування, різноманітність видів робіт;
- 3) одночасність та місцевий характер виробництва і споживання послуг, а отже — відсутність запасів готової продукції;
- 4) специфічна структура основних засобів та витрат;
- 5) неможливість відмови від житлово-комунальних послуг;
- 6) специфічність взаємовідносин та розрахунків із споживачами послуг;
- 7) монополізм галузі та невизначеність питань власності.

Висока соціальна значущість та монополізм галузі обумовлюють необхідність державного регулювання тарифів на послуги підприємств ЖКГ, яке здійснюється шляхом встановлення граничних рівнів рентабельності, обмеження зростання витрат на оплату праці, затвердження рівня тарифів тощо. Залежно від порядку затвердження цін і тарифів житлово-комунальні послуги поділяють на три групи:

- 1) послуги з постачання електроенергії та природного газу, тарифи на які затверджуються центральними органами управління;

2) послуги, тарифи на які затверджують органи місцевого самоврядування: утримання будинків, споруд та прибудинкових територій; централізоване водопостачання та водовідведення; централізоване опалення; прибирання, вивезення та знешкодження побутових відходів;

3) послуги, ціни і тарифи на які визначаються договорами сторін.

Технічна відсталість галузі зумовлює незадовільний рівень житлово-комунальних послуг та нераціональне використання ресурсів (значні втрати води, тепла тощо). Неможливість відмови від житлово-комунальних послуг та монополізм галузі при недостатньому рівні доходів значної частини населення зумовлює як неможливість вибору іншого постачальника цих послуг, так і низький рівень їх оплати, значну заборгованість споживачів послуг, а отже, і складний фінансовий стан окремих підприємств ЖКГ.

Є певні особливості в організації розрахунків підприємств ЖКГ зі споживачами послуг, у формуванні витрат і доходів та їх оподаткуванні, у складі основних засобів та нарахуванні їх амортизації тощо. Такі характерні риси діяльності ЖКГ зумовлюють певні особливості в організації обліку на підприємствах даної галузі.

Література:

1. Лучко М.Р. Бухгалтерський облік в умовах інфляції // Бухгалтерський облік і аудит. – 1994. – Випуск 1. – С.11-14
2. Лучко, М. Р.; Бенько, І.Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч.посіб, 2016. – Тернопіль: Економічна думка. – 360 с.
3. Яцишин, С.Р. Аспекти формування облікової політики підприємства // Економічні науки. Збірник наукових праць.Серія «Облік і фінанси». – 2011. – Випуск 8 (29). Ч.4. – С. 491-498